

Op zoek naar Miocene schelpen in Amazonia

Een week doctoraal veldwerk van Frank Wesselingh

Inleiding

In het kader van mijn promotie doe ik onderzoek aan Miocene mollusken uit het westelijke Amazone-gebied van Peru, Colombia en Brazilië, onder de titel 'Mioceen westelijk Amazonia als een radiatie-centrum voor moderne neotropische malacofaunas'. Ik hoop in het jaar 2000 op dit onderzoek te promoveren aan de Universiteit van Turku (Finland). Van juli 1996 tot eind januari 1997 heb ik in het kader van dit onderzoek veldwerk gedaan in het Amazone-gebied en omgeving. Dit is het verslag van een weekje uit het veldwerk. Plaats van het veldwerk is het noordelijke Peruaanse Amazone-gebied (Loreto departement).

Dag 1: zaterdag 21 september

Eergisteren heb ik afscheid genomen van Matti. Matti is de Finse sedimentoloog met wie ik bijna twee maanden in het veld heb doorgebracht. Maar nu is het dus alleen verder. Nou ja, in het gezelschap van Hugo, de Peruaanse bootbestuurder dan. De bedoeling is om de komende vijf dagen een aantal kleinere riviertjes ten westen van Iquitos te verkennen en te bemonsteren. Niemand van de Finse onderzoeksgroep is zo ver deze riviertjes opgewoest, en niemand heeft dus kunnen zeggen of het de moeite waard is om er heen te gaan. Met al ruim 600 kilo aan monsters hoeft ik me in ieder geval niet erg zenuwachtig meer te maken of ik wel voldoende materiaal vind.

In de kleine speedboot zijn we de Rio Nanay opgevaren, een prachtig meanderende rivier met cola-kleurig water. De meanders maken het reizen er niet eenvoudig op: voor elke kilometer die ik naar het westen wil moeten we er drie en een halve varen. Normaal staat het water laag en liggen er prachtig witte strandjes aan de oevers. Baden is niet zonder risico, gezien de grote aantallen roggenvlakken onder water. Maar vandaag staat het water in de rivier hoog. Erg hoog zelfs. De riviervlakte van de Nanay staat op het punt van overstromen en die van het zijriviertje de Pinto Yacu staat al onder water. En dat na slechts drie dagen regen.

Het voordeel is dat het lekker doorvaart, boomstronken staan ver onder water. Maar er is ook een groot nadeel: alle ontsluitingen staan ook onder water! Bemonsteren gaat vrijwel alleen maar bij laag water, wanneer de vers geërodeerde afzettingen zichtbaar zijn. Na enkele ontsluitingen, waarvan alleen de bovenste (ontkalkte) delen ontsloten waren, te hebben geïnspecteerd maar eens gevraagd aan de bewoners wat er te zien is bij laag water. Hilariteit. 'Terras negras con bas-tante conchas. Milliones!' (Zwarte aarde met heel erg veel schelpjes, miljoenen). De Pebas Formatie (waarin de schelpen zich bevinden) lonkt, maar op een diepte van drie meter valt helaas niet te verzamelen.

Tot twee keer toe kwam er vandaag een ouder iemand naar me toe met de vraag of ik pijnstillers had, iets waaraan de mensen hier duidelijk een gebrek hebben. Goed, geen Pebas schelpjes, wel een mooie set monsters voor de sediment-petrograaf uit de groep. En verder menig morfo (een metallic blauwe reuzevlinder die erg gracieus langsfladdert), een dolfijntje her en der, een reuze-otter en de vele prachtige galerijbossen, en deze tweede onproduktieve dag in bijna drie maanden veldwerk is niet echt vervelend geweest. Hugo bezwoer mij dat als we door zouden varen we Iquitos konden halen voor de duisternis verder varen zou beletten. En dus in zes uur ruim 300 kilometer teruggescheurd. De Nanay ingekort tot twee dagen. Back in Iquitos, terug naar het ijscafé!

Dag 2: zondag 22 september

Hugo belde om 07.00 uur. Omdat we dagen eerder terug waren is de militaire pas voor de Rio Napo nog niet gereed. Snel een rekensommetje gemaakt, en de twee stomverbaasde achtergebleven Finnen het aanbod gedaan om gezamenlijk een beek ten zuidoosten van Iquitos te bezoeken. Een buitenkansje voor de geograaf en de sedimentpetrograaf om het een en ander te verkennen. Een buitenkansje voor mij om weer een paar locaties toe te voegen aan de geologische kaart in wording. De beek, Quebrada Tamshiyacu, stroomt zo'n 50 kilometer ten zuidoosten van Iquitos in de Amazone. Het is een klein en slingerend beekje, vol met palos (boomstronken). De waterspiegel in het benedenstroomse deel was laag genoeg voor de nodige ontsluitingen met schelpjes. Arie verzamelde driftig sedimentmonsters en Risto interviewde bewoners langs de beek over hun landgebruik, grond en economische situatie e.d.

In het droge seizoen is het in de ochtend meestal helder, maar ontwikkelen zich lekkere tropenbuien in de middag. Deze dag was wel heel erg speciaal, het was de eerste keer in mijn leven dat ik een flinke onweerswolk zag ontwikkelen in de schaduw van een veel grotere onweerswolk! Het aardige is dat de buien zich als gordijnen manifesteren, en zeer lokaal kunnen zijn. Op de terugweg over de Amazone zijn we drie (zeer zware) hoosbuien misgelopen (gevaaren). Het is een plezierig gevoel om een zwart gordijn een kilometer verderop te zien wegtrekken, precies als je er langs moet. Rond Iquitos klaarde het op. En dus langs het 'doorbraakpunt' gevaaren.

Drie jaar geleden is de Amazone iets ten noorden van de haven van Iquitos door een eiland heengebroken. Tot die tijd maakte de rivier een wat vreemde bocht en stroomde langs het centrum van de stad naar het noorden. In die tijd konden oceaanstomers de haven bereiken, die floreerde. Iquitos, met zijn ca 300.000 inwoners, is de enige grote stad in noordelijk Peruaans Amazonia (een gebied van ca. 40x Nederland met in totaal 450.000 inwoners). De haven heeft ervoor gezorgd dat aan het begin van de eeuw de rubber-baronnen zich in de stad vestigden. De aanwezigheid van prachtig betegelde huizen en een stalen bouwsel dat aan Gustav Eiffel wordt toegeschreven getuigen daar nog van. De veranderingen vonden plaats in 1991. De Amazone erodeerde zich steeds dieper in Padre Isla, het eiland tegenover Iquitos, en dat stond op het punt van doorbreken. De burgemeester had zelfs een ploeg werklieden er opaf gestuurd om de rivier het laatste handje te helpen, onder het mom 'Nieuwe Amazone, nieuwe mogelijkheden'. Twee Finnen die dit zagen gebeuren, onder wie de geograaf Risto, besloten dat het tijd werd de burgemeester de gevaren van deze verandering te overleggen. En dus gewapend met satelliet-beelden op audiëntie, om uit te leggen dat de nieuwe rivierloop de oever ten noorden van Iquitos in no-time zou weg kunnen eroderen, en daarmee een regelrecht gevaar vormde voor Bellavista, een plaatsje met een paar duizend inwoners. De burgervader hoorde alles beleefd aan, veegde vervolgens de kaarten van tafel, en begon een verhelderend betoog over de 'nieuwe Amazone, nieuwe mogelijkheden'. De doorbraak is er gekomen. Op die dag was er al een gat van dertig meter breed dat Padre Isla door midden sneed. En de gevolgen voor Iquitos zijn dan ook enorm. De haven, niet meer aan de hoofdgeul, is aan het verzanden geslagen. En de Amazone erodeert de oever ten noorden van Iquitos richting Bellavista, dat binnen een paar jaar in een kritische situatie zal komen. Een schrale troost is dat de burgemeester toch weinig had kunnen uitrichten als hij al had gewild: de Amazone is erg veel groter dan de mens kan beheersen. Maar of Bellavista het jaar 2000 haalt?

Dag 3: maandag 23 september

De Rio Napo staat laag! Drie meter lager dan anderhalve maand geleden toen alle ontsluitingen in Mazan onder water stonden. Twee en een halve meter minder dan een

maand geleden, toen bij een tweede poging Napo-monsters te bemachtigen de schroef in het zicht van de eerste ontsluiting brak. De Napo is de meest onvoorspelbare der grote rivieren: onregelmatig stroomverloop, flinke stroming, onbegrijpelijke ondieptes en zandbanken. Maar ook prachtige strandjes en heel erg weinig menselijke nederzettingen.

Na de ingekorte Nanay staat er dan 10 dagen Napo op het programma. In de ochtend nog wat extra proviand ingeslagen in Iquitos. Vervolgens zijn we weer tussen fantastische buien door aan het varen gegaan. Het weerzien met het stadje Mazan gaf zelfs een beetje déjà-vu gevoel.

Mazan ligt aan de Napo, 60 kilometer stroomopwaarts van de samenkomst met de Amazone. Maar over land ligt het maar 5 kilometer van diezelfde Amazone, de toegang tot het handelscentrum Iquitos. Om aan deze onnodig ingewikkelde situatie een einde te maken is er twee jaar geleden een heuse tolgeweg geopend tussen Mazan en de Amazone, en is het stadje begonnen aan een economisch reveil. De peage is fenomenaal: precies twee meter breed beton, waarover in twee richtingen prachtige motortaxis (van het merk Bajaj) en bakfietsen scheuren. Slechts bepaalde typen zijn toegestaan, en bij elke tegenligger blijkt dat deze typen tot op de centimeter elkaar kunnen passeren zonder de weg af te rijden! Gloep!

Mazan heeft een nieuwe haveninstallatie gekregen, in het kader van de economische ontwikkeling van achtergebleven gebieden. Helaas, helaas, staat de kraan precies op de stootover. Hugo en ik hebben onder het eten van onze Pollo a la Loretana een gokje gewaagd hoeveel jaar de installatie er nog zou staan. Voor me neemt Mazan een bad, onder een spandoek met een verfrissende anti cholera leus: 'Solo animales tomen agua sin cocinar. Tu no eres animal. Tome agua acocinada' (Alleen beesten drinken ongekookt rivierwater, jij bent geen beest etc.). Geheel tegen de wens van de katholieke kerk zijn er overal zeer expliciete campagnes tegen AIDS en kinderswangerschappen te vinden.

Vandaag heeft Hugo me verteld over het probleem Napo. Drugsverkeer. Zolang we overdag varen, niet van de hoofdgeul wijken, niet de zijriviertjes gaan verkennen, en vooral niet op een van die aantrekkelijke zandbanken overnachten, zolang we alleen in veilige dorpen gaan, en omdat de moter te klein is om interessant te zijn, zolang moeten wij geen problemen hebben. Hugo heeft vijf jaar als boomstronken-bestuurder op deze rivier gewerkt, en kent hem op z'n duimpje. In de vallende schemering vaart er een onverlichte speedboot aan de overkant. De plaatselijke politiechef, een soort Rambo, loopt zenuwachtig heen en weer. Zo gaat dat dus hier.

Dag 4: dinsdag 24 september

De commandant van het garnizoen is er een van het soort dat gastvrijheid tot het hart van zijn cultureel erfgoed rekent. 'Ik ben Inka', bezwoer hij me met zijn hand plechtig op zijn borst. En dus lig ik 400 kilometer naar het noordoosten, in het midden van de wildernis, comfortabel in een bed met mosquito-net en vers beddegoed. Opgemaakt door een paar militairen. In het huis van de commandant en zijn liefje, met electrisch licht! De Napo is wel heel erg leeg. Vandaag zijn we zo hard als mogelijk doorgevaren, onderwijl wat ontsluitingen inspecterend (veel schelpjes). Ik heb wat laaggelegen lagen bemonsterd, mocht de rivier de komende dagen onverhoopt gaan stijgen. De commandant lijkt op Generaal Alcazar uit Kuifje, een ietwat wereldvreemde blik, flinke kaakpartij en een borst gemaakt voor de decoraties. Het garnizoen is berucht. Vijf jaar geleden waren het vijf Finnen hier, die met een mitrailleur in hun neus naar hun komst werd gevraagd. Van die lieve, onschuldige Finnen! Maar Peru is rustiger geworden, en het garnizoen is weggesukkeld in een schamel bestaan. Destijds hadden de Finnen ook nog grote moeilijkheden de suggestie van de commandant te weerleggen dat de twee dames die ze meebrachten vast wel ter beschikking van het regiment konden worden gesteld, voor een

nacht maar. Niks van dit alles nu. Buiten, in de duisternis, barst een flinke bui los. Hugo heeft weer de boot verkozen boven het bed; onder geen beding is hij bereid de boot te verlaten. De generator zoemt zacht, en ik lig air-conditioned.

Dag 5: woensdag 25 september

De commandant vroeg me om zijn liefje Patricia eens een dagje mee uit te nemen. We zouden die avond toch weer terugkeren naar het garnizoen. Het was het verste punt in de reis, en het zou een memorabele dag worden.

Vanochtend stipt om 06.30 uur (we zijn hier op militair terrein) stonden signorita Patricia en een militair klaar om ons te vergezellen. De militair om een moestuintje voor het leger te inspecteren dat een uur stroomopwaarts ligt. Signorita Patricia om een dagje eens wat anders te doen dan op het garnizoen rond te hangen. De heftige regen van de nacht ervoor had de Napo meer dan een meter doen stijgen, en de rivier was bedekt met enorme schuimvlokken (naar ik aanneem natuurlijk schuim). Na ruim een uur varen kwamen we bij de Rio Tarapoto, een onbeschrijfelijk mooi zwart-water riviertje. Op het punt waar de zwart-water Tarapoto in de ondoorzichtige, melkkleurige Napo stroomt zit vis, en dus dolfijnen. En de dolfijnen zijn hier veel minder afstandelijk dan in de Amazone.

Goed, de militair gedropt, en in het dorpje Tarapoto, 1 kilometer stroomopwaarts aan het riviertje, zowaar een zeer schelprijke ontsluiting tegengekomen. De schelpjes lijken van precies de verwachte ouderdom; het is fijn als de natuur overeenkomt met de verwachting! Terug de Napo op, en weer een flink uur verder stroomopwaarts. Op het verste punt, vlak boven het verder stijgende water, nog net een aantal lagen bemonsterd. Verder varen had weinig zin met de stijgende rivier en de lage ontsluitingen. Op een hoge zandoever heeft Hugo voor ons zijn fameuze Macaroni a la Hugo gekookt (deze keer zonder vis) en daarna zijn we teruggevaren naar Tarapoto. Het dorpje langs, het riviertje op. Maar na het dorpje bleek de Rio Tarapoto zich in een beboste overstromingsvlakte te bevinden zonder ontsluitingen. De ontsluitingen onder water, maar oehwaaaah, wat een schoonheid!

Terug naar Tarapoto (dat een echt indiaans dorpje is), om de militair van het moestuintje op te pikken. Om exact 16.00 uur moesten we terug zijn op het garnizoen, om op uitnodiging van de commandant de militaire begraafplaats te bezoeken, en een paar gaten te bemonsteren die hij zijn manschappen zou laten graven. Wij netjes op tijd terug: geen commandant. Om 16.00 uur: geen commandant. Wel, om 16.05 uur, twee duwbakken afgeladen met jonge militairen op weg naar huis; een feestelijke gelegenheid. Maar geen commandant. Wel de kapitein. 'De Commandant? Die zit in San Rafael, twee bochten verder aan de Curaray'. Wij (Hugo, ik, signorita Patricia, aangevuld met de vrouw van de kapitein) op naar San Rafael. En daar was de commandant, straalbezopen!

We moesten en zouden de lokale variëteit van de aguardiente drinken. Inmiddels was er ook een legerboot van het garnizoen aan komen varen om de commandant op te pikken. Maar de commandant wilde niet terug. En des te meer drank, des te onhandelbaarder hij werd. De lerares en signorita Patricia hadden het zwaar te verduren. De invallende duisternis en aanstormende regen maakte de terugkeer meer en meer urgent. De commandant wilde niet terug. Op dat moment greep Signorita Patricia in: ze ging demonstratief in de legerboot zitten en gebaarde ons alvast terug te gaan, terwijl zij manlief in de legerboot probeerde te krijgen. Wij dus net voor de militaire boot in de overdonderende bui terug.

Thuisgekomen begon het feest pas echt. De commandant ontvouwde zijn toenemend interessante levensvisie. 'In Santa Clotilde, twee uur stroomafwaarts, is een medische post met een Canadees en een Amerikaan. 't Zijn medici, en ze doen goed werk, zeer goed

werk, daar niet van. Maar ehh, volgens mij zijn ze daar in werkelijkheid voor iets heel anders.... Ze zitten daar om te onderzoeken hoe het kolonisatie-potentiëel van dit gebied is voor de Amerikanen in het geval de pleuris in hun eigen land uitbreekt! Ik verzeker je het!!'. De commandant keek fier op, zijn ferme kaakpartij vooruit. Hij had het gelijk duidelijk aan zijn zijde (...). Wanneer ik weer naar mijn land zou terugkeren? 'Zo lang? Ach maar ik ken de behoeften van een man, zou U niet de beschikking willen hebben over signorita Patricia voor vannacht? Nee??? Ik bied U haar aan met m'n hele hart vol gastvrijheid, want het leger van Peru staat voor gastvrijheid!' Na een omzichtige discussie, besloot de commandant dat hij zich zelf dan maar zou ontfermen over zijn dame. 'Eet U vooral alles op wat er in de keuken voorhanden is, gedraagt U zich als baas in eigen huis!' Om elke verdere ontmoeting te vermijden, ben ik zonder te eten het bed maar ingedoken. Het plan om een mooie statiefoto van hem (met zijn kin vooruit) en zijn liefde te maken heb ik maar niet meer geopperd.....

Dag 6: donderdag 26 september

Hugo is ziek. Koortsig. Misschien malaria. We zijn van het garnizoen Boca Curaray naar Santa Clotilde gevaren, alwaar een missie-kliniek gevestigd is (ja, die van die Amerikaan en Canadees). De diagnose in Santa Clotilde was snel gemaakt: malaria. Hugo heeft koortsonderdrukkende medicijnen gekregen, die hem met een paar dagen weer op de been moeten helpen. Tot die tijd zitten we in Santa Clotilde. Dit dorpje is de administratieve hoofdstad van de regio Napo, 5x zo groot als Nederland. Santa Clotilde haalt de 2000 inwoners nog niet. De missie is opvallend aanwezig. Blinkende kerk, blinkend schoolgebouw, blinkende parochie met veel blinkende bijgebouwtjes (een voor opbouwwerk van de katholieke jeugd, een voor de catechismus, etc.), een bijzonder schone kliniek en een aftands drijvend vlot in de rivier waaraan een goed onderhouden boot ligt die wordt gebruikt tijdens de regelmatige vaccinatie-campagnes. Verder ligt er een lancha van de missie, een typische Amazonische tweedeksboot, alwaar ik mijn hangmat heb geïnstalleerd.

Ons bootje wordt afgemeerd tegen de lancha, een beetje uit het zicht van langsvarend verkeer. Het is vermoedelijk de veiligste plek in de omgeving. Je merkt het aan de bijna hysterische spanning van de politieman als je netjes op het bureau (op aanraden van de paters) komt vertellen dat je een paar dagen met speedboot in het dorp zult liggen vanwege een zieke bestuurder. De opluchting dat wij geen drugskoeriers zijn als ze komen kijken is enorm. Geologen-hamer, de onmisbare officiële aanbevelingen, en bovenal het zielig hoopje Hugo spreken voor zich. De mensen van het hospitaal hadden Hugo in eerste instantie ook al voor een narco gehouden. Wij zijn geen narcos! En na het verduidelijken van de reden waarom wij hier verzeild zijn geraakt (een combinatie van onderzoek en malaria) is iedereen een en al vriendelijkheid. Het drugsverkeer op de Napo maakt de mensen bang en achterdochtig. Het brengt criminele bendes, en bewoners worden vaak gedwongen "vrijwillig" in dienst te treden van deze "firma's". Boten worden overvallen en er wordt zinloos veel geweld gebruikt. En speciaal dit stuk Napo heeft veel te lijden: het is de belangrijkste doorvoerroute van coca-pasta vanuit Peru en Bolivia naar de laboratoria in Colombia.

Omdat Hugo meerdere malen wilde slapen tijdens het varen naar de kliniek in Santa Clotilde, heb ik een aantal bijzonder goede Pebas ontsluitingen kunnen bemonsteren, in overigens vervaarlijk afkalvende oevers. En terwijl hij een uurtje wilde pitten, ben ik rondgeleid door een nativo (indiaan) in een gemeenschap (Copal Urco). Indiaanse gemeenschappen zijn een wereld op zich. In dit geval geen traditionele kledij, dat vind je alleen maar in de echt geïsoleerde stammen of in de stammen die dansjes voor toeristen uitvoeren. Wat gemeenschappen wel gemeen hebben is de gemeenschapszin. Er leven

tientallen verschillende stammen in het westelijk Amazone-gebied, elk met een eigen, totaal verschillende taal, sociale en economische organisatie, etc. De levensgemeenschappen zijn sterk georganiseerd, alleen overleef je het oerwoud niet. Maar het is juist de gemeenschapszin die zwaar te lijden heeft onder de oprukkende beschaving. In het begin van de eeuw is het de rubberbaronnen gelukt om grote aantallen stammen in het gebied kapot te laten gaan aan de schuldslavernij die met de rubberboom kwam. Het is triest te bedenken dat al die prachtige huizen in Iquitos, waar de toeristen, vol bewondering naar staan te kijken, tot stand zijn gekomen ten koste van de levens van vele indianen. Nu is het de houtkap: de kappers brengen alcohol mee, iets waar de nativos ook niet tegen bestand zijn. En de problemen met het drugsverkeer. Gelukkig zijn er her en der sociaal-politieke organisaties van indianen aan het ontstaan. In Colombia zijn ze zeer goed georganiseerd (tot in het parlement), in Peru is dat veel minder. De indianen van Copal Urco doen het relatief goed: de kerk in Santa Clotilde (ja, die van de Amerikaan en de Canadees) steunt deze sociale organisatievormen openlijk. Diezelfde kerk die aan de andere kant met haar dogmatische familieplanning-politiek heel veel gezinnen in een nog diepere armoede stort. Het is zo dubbel allemaal.

Copal Urco ligt op een bijzonder steile heuvel waar de gemeenschappelijke buffalos grazen. Niet alleen de schelpjes-rijke Pebas Formatie was goed ontsloten, ook de bovengrens en een erboven liggende, nog niet eerder bestudeerde formatie met felrode klei en knalgeel zand (tegenover de zwarte lignieten en turquoise blauwe kleien van de Pebas Formatie). En dus een extra profiel voor de andere geologen bemonsterd. Verder werd een uitspraak van een later legendarische Peruaanse bodemkundige bevestigd: 'Pebas es bien por todo' (De Pebas Formatie is goed voor iedereen). Op de lagere delen waar de formatie dagzoomt groeien de gewassen het best. De koeien grazen alleen op de erbovenliggende en onvruchtbare rode kleien. En de schelpjes zijn ook gewild, als bemester. En dat heeft als voordeel dat iedereen je kan vertellen waar je moet wezen om schelpjes te verzamelen. Een mooie wereld!

Dag 7: vrijdag 27 september

Vandaag heb ik noodgedwongen 'vrij'. Voor het eerst sinds het begin van het veldwerk. Hugo lijdt onder koorstaanvallen. Nu, tegen de middag, begint hij een beetje tot rust te komen. Omdat ik niet weet hoe gevaarlijk malaria is, heb ik besloten om in zijn buurt te blijven. Als Hugo zich in de komende dagen wat stabiliseert, kan ik misschien een lokaal bootje huren en wat ontsluitingen dichtbij bewerken. Vannacht, tijdens een ongewoon heftige storm, is de boot losgeslagen. Het touw brak, en omdat ik toevallig in de boot was (en niet in mijn hangmat in de aangrenzende boot), kon ik met een sprong (net niet in de rivier) de boot weer aanlijnen. Ik moet de komende dagen wachten. Ben uitgenodigd door de paters. En heb een dagje of wat om het thuisfront bij te schrijven. De Napo is weer (licht) aan het zakken, en misschien levert deze (kleine) vertraging toch weer waardevolle zaken op. We'll see!

Epiloog

Het duurde vier dagen voordat Hugo weer op de been was. De Napo hebben we verder kunnen afwerken, en het veldwerk is geslaagd. De Pebas Formatie is een serie afzettingen van een "lang-levend" meer dat tussen 18 en 8 miljoen jaar geleden het westelijke Amazone-gebied omvatte. Ik heb monsters kunnen nemen van verschillende ouderdom en uit verschillende facies (paleomilieus), en een stratigrafie met minstens 15 zones opgesteld. Er zijn prachtige evolutionaire trends in verschillende lineages waarneembaar, en zo nog een dik pak meer. Maar daar zal ik jullie later wel mee vermoeien!